

E J M I M E T J U Z

KUĆA S BLAGOM

Prevela

Branislava Radević-Stojiljković

 Laguna

Naslov originala

Amy Matthews

THE TREASURE HOUSE

Copyright © Amy Matthews 2026

Published by arrangement with Simon & Schuster (Australia) Pty Limited Level 4, 32 York St Sydney NSW 2000

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage and retrieval system without permission in writing from the Publisher

Translation copyright © 2026 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Ekipi boljoj od prosečne.
Stalno solidno iznad proseka još od Pariza 2014.*

„Dom bi trebalo da bude škrinja s blagom življenja.“

Le Korbizje

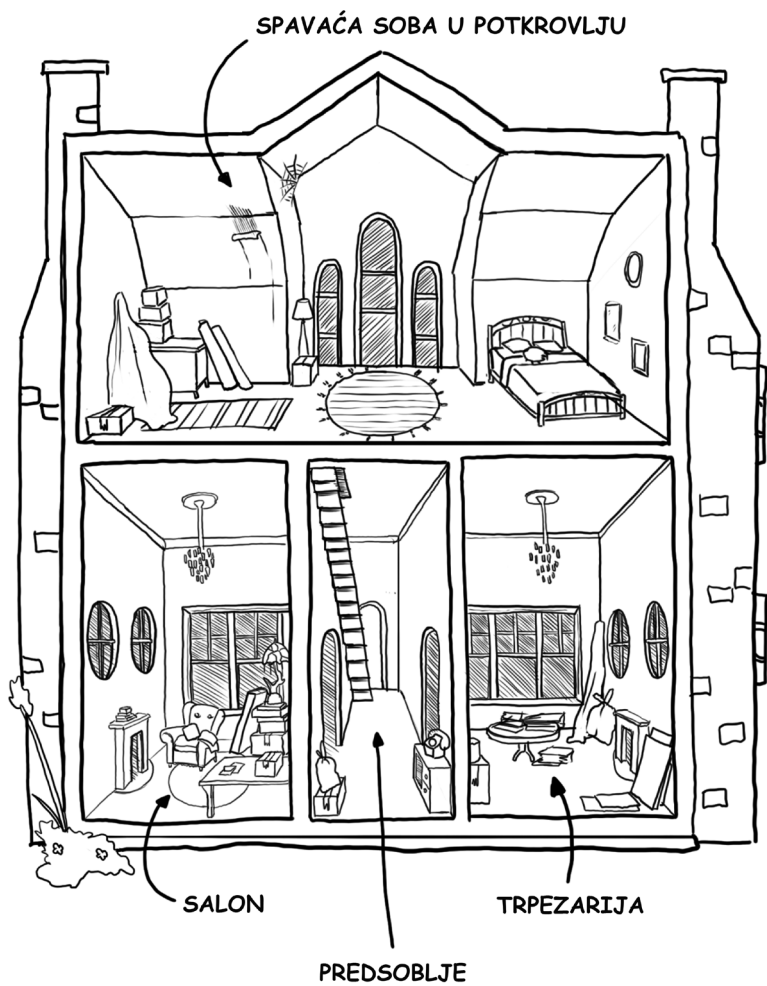
„Kuća je imala lepotu i mir i nagoveštaj korisnog, aktivnog života... U njoj je živelo pet generacija, ostavile su za sobom udobnu auru blagostanja – ne bogatstva već solidnog spokojsva i obilja dobre hrane, topline i udobnosti. Bila je to kuća koju možeš voleti.“

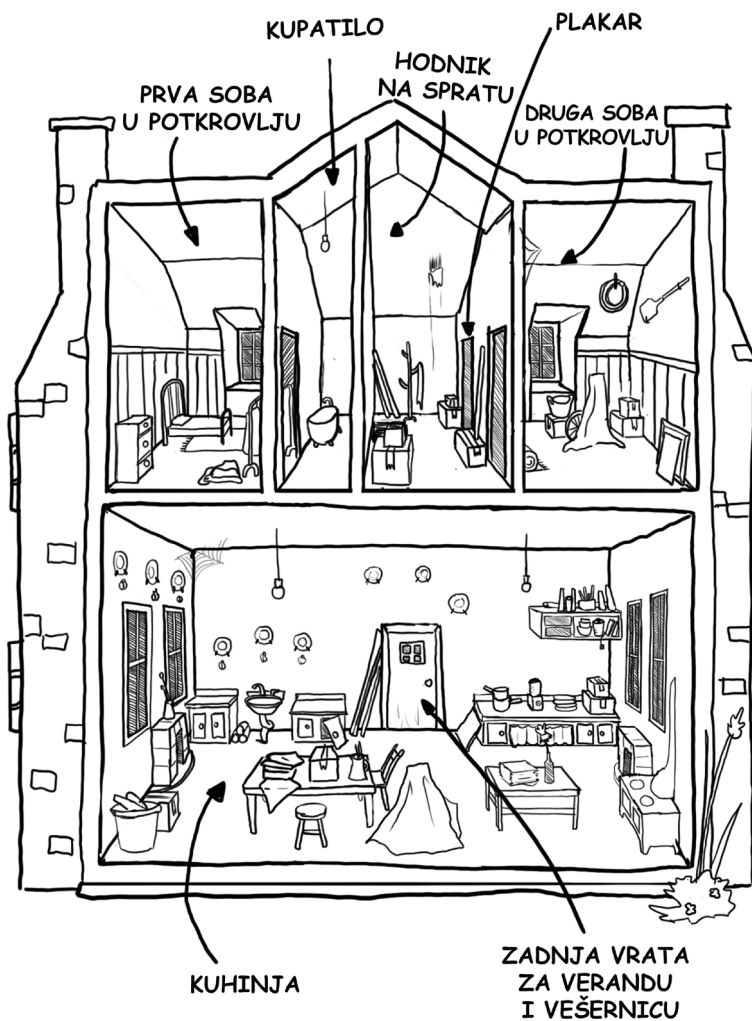
Ketlin Vinzor

„Sve što je veliko isprepleteno je sa svim što je malo.“

L. M. Montgomeri

1

Pitsburg, Pensilvanija

Obični dani ti menjaju život. Nadolaze kao plima, i ne shvatiš koliko su te daleko odneli dok ne stigneš do obale. Taj konkretni obični dan bio je jedan prozaičan četvrtak ranog leta, još jedan jednoličan radni dan, a ja sam ubijala vreme na pauzi za ručak. Nisam ni slutila da će mi jedno obično otvaranje aplikacije preokrenuti život.

„Gde ćemo danas da živimo?“, pitala sam svoju koleginicu Evu, koja je klonula na kraju stola za ručak i igrala igricu *Kendi kreš*, zgužvana kao i njena košulja na tanke pruge. Bavila sam se svojom omiljenom aktivnošću – fantazirala o potrazi za kućama – dok sam otvarala jednu od mnogih aplikacija za nekretnine, jedva čekajući da pobegnem iz naše bezbojne korporativne prostorije za pauzu, koja je mirisala na podgrejane obroke i zagorelu kafu.

„Juče smo tražile po Fer Lonu u Nju Džerziju“, podsetila sam Evu, koja jedva da je podigla pogled sa igrice. Fer Lon je izgledao kao nešto iz *Diznijevog* filma – kao grad u *Mazi i Lunji*, koji je moja ćerka Florens gledala otprilike devet stotina puta

kad je bila mala. Flo je uvek provodila letnji raspust seljakajući se od jedne bebisiterke do druge, često parkirana ispred televizora. Nisam imala novca za letnji kamp, ni za dnevni kamp, a nisam mogla ni da priuštim slobodne dane da bih provodila vreme s njom. Jedini moj letnji događaj bili su „dani sladoleda na štapiću“, koje je šefica uvela – ako je preko trideset pet stepeni, donela bi nam kutije sladoleda na štapiću. Ali u Pittsburghu je retko bilo preko trideset pet, a spoljna temperatura se u medicinskom centru ionako nije osećala zbog industrijski jakog klima-uređaja. Centar je bio klinika-ispostava jednog velikog univerzitetskog kompleksa – mala zgrada od cigle, nalik bunkeru, na rubu Južnog Ouklanda. Moj sektor, koji se bavio finansijskim kartonima pacijenata, bio je u samom središtu zgrade, bez prozora. Kad bih se na kraju dana pojavila na površini, osećala sam se kao stvorenje iz morskih dubina koje nikad nije videlo svetlost, i žmirkala dok izranjam.

Moj neugledni posao nikako nije mogao da finansira kupovinu kuće – zato sam i *fantazirala* o potrazi za kućama za vreme pauze, umesto stvarne potrage. Mada sam zaista morala početi da tražim neku kuću, jer mi je stanodavac ponovo podigao kiriju, a nisam mogla da priuštim ni cent više, pogotovo ne za oronuli jednosobni stan s nestalnom toplom vodom i previše gamadi.

Ali ko bi želeo da na pauzi za ručak pretražuje oglase za deprimirajuće male stanove? Fantaziranje o potrazi za kućama bilo je mnogo zabavnije.

Jučerašnja kuća bila je besprekorna bela kolonijalna kuća na bujnom zelenom travnjaku, s ljuljaškom na tremu. Bila je to ona vrsta kuće u kojoj se odvija radnja filmova na *Holmarku*. Gde bih šila pačvork prekrivače i pekla pite od jabuka i ostavljala ih da se hlade na prozorskoj dasci. I verovatno bi postojao neki (zgodni) baštovan koji bi dolazio da mi pokosi travnjak, pa bih mu pružila čašu ledene limunade. Znao ono, sve nevino, ali s mogućnošću zabave.

Bio je to dom kakav sam zamišljala kao kuće u kojima žive druga deca kad sam sedela u školi dok mi je krčao stomak, skrivajući se iza zavese svoje nepočešljane kose. Ona vrsta kuće gde se veš suši na suncu, a večera je uvek na stolu tačno u šest.

Ona vrsta doma koji je pripadao ljudima koji nisu bili ja.

Za mene, dok sam odrastala, dom nije bio mesto. Dom je bio osoba. Kristina Lin Kopland. Moja majka, koja sigurno nikad nije napravila pitu od jabuka i ostavila je da se hladi na dasci. I koju ni mrtvu ne bi našli u Fer Lonu u Nju Džerziju. *Drži se mene, lepotice*,* govorila bi Tina, pucnuvši balonom žvake dok bi mi krala čokoladicu iz prodavnice, *Niko te ne voli kao mama*. Nosila je uske farmerke i kratke suknje i farbala kosu u jarke boje. Imala je zvezkav nakit koji je blistao na suncu. Psovala je, smejala se i plakala; volela je pop muziku, glasnu, i ples, zaplesala bi čak i u metrou. Živela je od slatkih pića iz limenki, votke iz zamrzivača i bilo kojih pilula do kojih bi došla. Tina je bila žurka koja samo što nije počela, ili njen haotični kraj. Nije bilo ničeg između.

Pomerila sam se na stolici, nelagodno. Zašto sam mislila o Tini? Bila je više od petsto kilometara daleko, u saveznom zatvoru Hejzelton, i nisam je videla godinama.

„Možemo li danas da tražimo kuće na plaži, Zoi?“, pitala me je Eva. „Kad već izmišljamo, možemo bar da se pretvaramo da je leto.“

„O, izaberi Majami“, rekla je Kejtlin, medicinska sestra, dok je podgrevala ručak. „Obožavam Majami. A ako kupiš neku kuću, mogu da dođem u posetu.“

„Ona neće kupiti kuću“, rekla je Eva. „Ona samo zamišlja da kupuje kuću.“

„Pa šta? Zamisli da kupiš jednu u Majamiju, a ja mogu da zamislim da boravim kod tebe u gostima.“

* Kultna fraza iz holivudskih noar filmova i kriminalističkih romana četrdesetih i pedesetih godina prošlog veka. (Prim. prev.)

Poslušno sam pretražila nekretnine na prodaju u Majamiju, odagnavajući misli o poskupljenju stanarine i o Tini. „Koje predgrađe?“ Nikada ranije nisam tražila po Majamiju.

„Nemoj da bude previše neformalno i razuzdano“, posavetovala me je Kejtlin. „Nego da bude otmeno.“

Morala sam da guglam otmene kvartove. „Kokonat grouv?“

„Može, što da ne.“ Zapištala je mikrotalasna i Kejtlin je izvadila svoj ručak pa nam se pridružila.

„O, pogledajte ovo. Mediteranska vila u Južnom Kokonat grouvu. Ima tri spavaće i dva i po kupatila...“

„Ko ima pola kupatila?“, promrmljala je Eva. Ponekad je fantazija o potrazi za kućama izbacila iz takta. Obično u vreme kad joj stignu rate za kreditnu karticu.

„Ima bazen!“ Bila sam više nego omađijana svetlucanjem plave vode uz tropsku baštu. Okrenula sam telefon da i ona vidi ekran. Fantazija o potrazi za kućama bila je kao otvaranje stranica knjige i zamišljanje sebe u nekom drugom životu. Bilo da je to mediteranska vila u Majamiju ili bungalov u Minesoti, na Srednjem zapadu, mogla sam da zamislim život u svakoj od njih i da fantaziram o njemu.

Još od malih nogu znala sam da su sve kuće različite i da kriju različite ukuse i mirise, i boje i nade, i temperature osećanja. Možda nikad nisam imala dom, ali videla sam mnogo kuća u životu. S obzirom na starateljske porodice i sve Tinine stanove, živela sam na više mesta nego što mogu da izbrojim.

Zašto sam opet mislila o Tini? Ništa u vezi s mediteranskom vilom u Južnom Kokonat grouvu nije trebalo da me podseti na starateljstvo ili na Tinu. Odlučnije sam odagnala takve misli i pretvarala se da ću kupiti kuću u Majamiju, gde ću živeti osunčan život sa svojom ćerkom i nikad više neću morati da brinem o tome gde živimo.

Uprkos njenom raspoloženju, Evu je vila privukla. Spustila je igricu i primakla stolicu bliže. „Koliko košta?“

Pogledala sam. „Pet zarez tri miliona.“

„Au“, trgla se Kejtlin, uvek besprekorna bolničarka.

„Nije to ništa.“ Eva joj je uputila sažaljiv pogled. „Hajde, Zoi, pokaži joj šta imaš.“

„Radiš li ovo na svakoj pauzi za ručak?“, upitala je Kejtlin, naginjući se.

„Zoi radi.“ Eva je prisno naslonila glavu na moje rame. „Ona ima ono što bismo mogli nazvati patološkom *potrebom za gnezdom*. Ima i sklonost ka šampanjcu, a budžet za pivo.“

„Ni za pivo.“ Uzdisala sam dok sam listala sjajne fotografije nekretnina sve dok nisam našla ono što sam tražila. „Ja sam na budžetu za vodu iz slavine.“ A nisam imala patološku potrebu za gnezdom, bar ne u stvarnom životu. Moj pravi dom izgledao je kao privremeni studentski smeštaj. Svaki komad nameštaja koji sam imala bio je polovan.

„I ja“, složila se Kejtlin. „Verovatno bi trebalo da prištedim i vodu iz slavine ovih dana.“

„Evo.“ Zaustavila sam se na briljantno blistavom oglasu za kuću u Palm Biču. „Ovo je naša kuća.“

Oglas je imao naslov: *Vaša kuća iz snova, jednom u životu*. Eva je tiho zviznula kad ju je videla. Nasmejala sam se dok sam čitala opis nekretnine, jer reč „fantazija“ nije bila dovoljna za ovo. Bolja reč bi bila „zabluda“.

„Trinaest spavaćih, petnaest i po kupatila, *porodična kuća*.“ Nasmejala sam se, u neverici. „Kakva je to tačno porodica?“

„Jedan od onih milijardera koji su se razvodili petnaest puta i imaju letnje starateljstvo nad svom decom“, predložila je Kejtlin, posežući preko mog ramena da lista fotografije.

Kuća je imala ribnjak sa slanom vodom, prelivni bazen, tri vodopada u bujnom tropskom okruženju i jahtu na sopstvenom privatnom vezu.

Nas tri smo podigle pogled sa telefona i zagledale se u pitsburški prizor pešaka kroz prozor naše prostorije za ručak. Uzdahnule smo uglas.

„To nije dom, to je odmaralište“, rekla je Kejtlin, uspravila se i vratila svom ručku, sa izrazom žene koja se pomirila sa stvarnošću.

I nehotice sam zaječala kad sam videla cenu.

„Toliko loše? Koliko? Petnaest miliona?“

„Trideset“, nagađala je Eva.

„Uh...“ Nakašljala sam se. „Probajte sto trideset šest...“

„Nema šanse. Čekaj. Misliš *miliona*?“

Okrenula sam telefon da vidi. Opsovala je.

„Moram da dobijem na lutriji 'Megamilioni'“. Uzdahnu-la sam, spustila telefon ekranom nadole i posegla za svojom uvelom salatom. Kad bih mogla da dobijem na lutriji, mogla bih da preselim Flo iz našeg jednosobnog stana koji sad više ne možemo da priuštimo. Nisam želela tri vodopada i vez za jahtu. Samo nešto dovoljno veliko za dve osobe, možda s baštom, i s dobrom školom u blizini. Negde gde bismo mogle da napravimo dom.

Ali znala sam kad san prelazi u bajku. Imala sam isto toliko šanse da kupim kuću koliko i da pobedim na Kentaki derbiju – bez konja.

Ipak, volela sam fantaziju o potrazi za kućama. Obuzeo bi me neki osećaj stabilnosti kad sam zamišljala da živim u tim kućama, naročito u onim jednostavnijim – malim domovima u cvetnim baštama, u tihim ulicama, u predgrađima i malim mestima izvan talasa gradskog pulsiranja. U običnim domovima.

U domovima poput poslednjeg starateljskog doma u kojem sam bila.

Imala sam trinaest godina kad sam treći i poslednji put završila kod staratelja. Kad su me preko školskog razglasa pozvali u kancelariju, znala sam šta ću tamo zateći. Još jedna socijalna radnica s podočnjacima i uvežbanim ljubaznim osmehom. Nije morala da mi objašnjava zašto je tu; očekivala sam je. Ne sećam se njenog imena. Odvela me je nazad u mamin stan da spakujem torbu, a onda me je odvezla u prihvatilište za decu,

gde sam čekala da se nađe mesto za mene. Prihvatilište mi je u sećanju kao mutna mrtva priroda: krevet na sprat i miris jeftinog deterdženta. Bila sam toliko bolesna od osećanja krivice da nisam mogla da spavam. Znala sam da sam ovog puta sama kriva što sam tu. Bila je tu jedna devojčica sa jastučnicom na kojoj je bila slika Pokemona i koju je navlačila preko svog plastičnog jastuka iz prihvatilišta, i plakala je svih mojih besanih noći. Mislim da ja nisam plakala. Mislim da sam već tada bila prošla fazu plakanja.

Kad sam, nedelju dana kasnije, otišla iz prihvatilišta, odvezli su me u prizemnu kuću u Bredford Vudsu, na krajnjem severu Pitsburga. Sećam se da je bio maj, i da je prilaz na koji smo skrenuli bio obrubljen jorgovanima u punom cvatu. Bilo je senovitog drveća i travnjak toliko zelen i savršen da nije delovao stvarno. Kasnije sam saznala da je Vejn Overbek, moj novi staratelj, bio opsednut svojim travnjakom. Čitavu godinu organizovao je prema raščešljavanju i sejanju, košenju i đubrenju. Omiljena letnja aktivnost bila mu je da šeta travnjakom, s crevom za polivanje u jednoj ruci i s pivom u drugoj, dok sluša prenos bejzbol utakmica preko slušalica. Život je za Vejna bio jednostavan. Sve što mu je trebalo bili su dom, porodica i travnjak.

Njegova žena Suni bila je malo složenija, ali ne mnogo. Radila je u studentskoj službi jednog lokalnog koledža i nikad nije mirno sedela. Suni je uvek imala neki novi hobi da je zaokupi; ponekad je pravila spomenare, ponekad mozaike od staklenih kamenčića, ponekad je sakupljala divlje jestive biljke, ponekad je posmatrala ptice.

Overbekovi su imali svoje dvoje dece – Lansa i Alison – ali primali su i decu na staranje, jer kako je Suni govorila: „Nema razloga da dve sasvim dobre spavaće sobe stoje prazne.“ Njihova kuća bila je uravnotežena između reda i haosa, puna ljudi i buke: zvuk Vejnovih bejzbol utakmica na televiziji; Lansova gitara i pank-pop muzika; Alison i njene drugarice koje su

vežbale za horsku sekciju; i njihov korgi Artur, koji je uzbuđeno lajao dok je jurio tamo-amo između soba. Za vreme mog boravka tamo, koji je obuhvatio sve moje srednjoškolske godine, živela sam u spavaćoj sobi nežne pastelnoplave boje, dok su se u prigušenoljubičastoj sobi smenjivala druga deca na staranju: Ted, koji je imao sedam godina i ostao samo nekoliko meseci; Lijen, koja je bila godinu dana starija od mene i ostala godinu i po; i na kraju Betani, koja je bila toliko stidljiva da nije mogla da pogleda ljude u oči dok im se obraća. Suni i Vejn su se prema svima nama odnosili isto, kao prema članovima porodice.

Volela sam život kod Overbekovih. Ali i dalje sam želela da Tina izađe iz državnog zatvora Mansi, gde je bila zbog posedovanja nedozvoljenih opojnih supstanci. Želela sam da dođe po mene, da osetim njen zagrljaj koji me obavija kao sunce. Ništa nije dobro kao tvoja prava majka, čak i kad ti je majka narkomanka. Kad sam prvi put pustila Flo *Čarobnjaka iz Oza* i kad je Doroti rekla: „Nigde nije kao kod kuće“, i dalje sam mislila na Tinu. Moj osećaj doma bio je osoba, ne mesto. I još uvek je tako, samo što je ta osoba sada Flo.

Dok sam jela salatu tog prozaičnog četvrtka na poslu, mislila sam na sva mesta u kojima sam živela posle Overbekovih. Studentske sobe na koledžu, niz iznajmljenih soba u zajedničkim kućama. A onda, kad sam ostala trudna, postojalo je kratko razdoblje kad sam živela s Timom...

„Zaboravi milijardere na Floridi“, rekla je Eva, zgroženo. „Nađi nam kuću u koju možemo stvarno da poverujemo.“ Gurnula je moj telefon ka meni.

„Ja verujem u vilu“, rekla je Kejtlin vatreno.

Eva je bacila ka njoj zgužvanu salvetu. „Ja ne. Hoću san koji bi mogao da se ostvari.“

Pokušala sam da smislim neko najnormalnije mesto, negde gde školski autobusi staju u predgrađima, a deca voze bicikle kroz duga letnja popodneva. Možda Ohajo? Listala sam bungalove i kuće na dva nivoa u Klivlendu, tražeći travnjake i spavaću

sobu koju bi Flo volela. Ceo život je delila sobu sa mnom – zar ne bi bilo nešto posebno da joj dam sobu samo za nju?

Florens nije bila planirana. Bila sam naivna (glupa) dvadesetjednogodišnja devojka, spremna da se zaljubi čim joj neko pokaže trunku pažnje. Bila sam zbrka potrebe za vezivanjem i straha od napuštanja kad sam upoznala Tima, i pala sam brzo i snažno. Ostala sam trudna na trećoj godini koledža, s momkom za kog sam mislila da ga volim, a koji je bio isto tako naivan (glup) kao i ja.

On je želeo da zadržim bebu, a ja sam bila dovoljno mlada da mu poverujem kad je rekao da će uvek biti tu. Toliko sam želela da mu verujem, i dok smo sastavljali krevetac na sklapanje u garsonjeri koju smo našli, stvarno sam mislila da ćemo uspeti. Tim sada živi sa svojom verenicom Alisom u Sijetlu, gde se preselio po završetku osnovnih studija. Zove Flo ponedeljkom, četvrtkom i nedeljom, i šalje joj pakete kurirskom službom. Plaća alimentaciju. Uglavnom. Izgleda da ga preterano ne potresa to što živi na drugom kraju zemlje od nje. Ja pak jedva podnosim da budem odvojena od nje i za jedan vikend kad ode kod Tima. Bosa bih prešla preko Stenovitih planina usred zime da dođem do nje. Borila bih se s medvedima za to dete.

Ili bih odustala od školovanja i radila osam sati dnevno proveravajući kreditnu sposobnost pacijenata u medicinskom centru.

Otvorila sam oglas za lepu malu kuću obloženu letvicama, sa kućicom za igru ispod širokog hrasta u dvorištu i dečjom sobom oslikanom kao vilinski kutak. Pretvarala sam se da tamo živimo i da svake večeri smeštam Flo u onaj kao bombona roze krevet na sprat, iako je odavno prestara za roze. Ili je bar tako stalno govorila. Nemir u stomaku počeo je da se povlači.

„Šta mislite o ovome?“ Okrenula sam telefon da im pokažem šta sam našla.

Eva, koja je imala decu, uzdahnula je sa odobravanjem. „Misliš li da bih mogla da uguram treći krevet tamo?“

Kejtlin, koja nije imala decu, nabrala je nos. „To nije kuća za fantaziranje. Previše je stvarna.“

Odmahnula sam glavom. „Savršena je.“

Niko ti ne kaže koliko će roditeljstvo biti teško – najviše što iskusni roditelji mogu da otkriju o toj tajni neupućenima jeste onaj njihov ironični pogled. Jer kako da nekome ko još nije prošao kroz to kažeš da je majčinska ljubav veliko, tamno, krvavo čvorište osećanja? Nimalo nalik nežnoj, pastelnoj reklami za bebi-puder. Više je kao *Titanik*. Znaš da brod tone, šta god da uradiš, ali bogami, ti ćeš to dete staviti na plutajuća vrata (ili u bombona roze krevet na sprat) pre nego što potoneš.

Ljubav prema Florens me je plašila.

Pre Florens nisam shvatala koliko sam bila tužna, koliko sama. Nisam uviđala koliko sam emocionalno zapuštena. Ali kad sam je pogledala, moj život se izoštrio, i ono što sam videla nije bilo lepo. Sama pomisao da bi ona mogla da živi moje detinjstvo – sama u hladnom stanu, podgrevajući makarone iz kesice uz reprize na televiziji, i stalno skaćući da proveru da li su vrata zaključana kad se komšije preglasno svađaju – gotovo me je slomila.

Ali koliko sam sve radila bolje od Tine? Naravno, nisam se drogirala niti ostavljala Flo samu dok radim na ulici, i nisam bila u zatvoru, ali živele smo u oronulom iznajmljenom stanu s klimavim grejanjem. U stanu koji uskoro neću moći ni da priuštim.

„*Kupiću tiket za 'Megamilione'*“, izletelo mi je dok sam gledala u vilinsku sobu koju nisam mogla da priuštim.

I tada je Kejtlin rekla nešto što mi je zauvek promenilo život.

„Zaboravi 'Megamilione'“, kazala je dok je ustajala da baci ostatke hrane. „Tebi trebaju one kuće s blagom.“

Nisam imala pojma o čemu priča. „Kuće s blagom?“

„Znaš, one s *Tiktoka*. Kuće hordera.“* Kejtlin se ozarila dok je vadila svoj telefon. „O bože, ovo će ti se dopasti. Evo.“ I onda mi je pružila moju budućnost.

* Horderi su ljudi koji patološki skupljaju i gomilaju razne stvari. (Prim. prev.)

2

Ispostavilo se da su „kuće s blagom“ zapravo kuće koje niko ne želi. Prepune ostataka neurednih života, gomile đubreta. Ali videlo se da su nekad bile voljene – po ostacima šarenih tapeta koje je neko očigledno pažljivo birao; po starim, zarđalim ljuljaškama u korovom obraslim baštama; po prašnjavim fotografijama u potamnelim ramovima.

Odmah sam osetila neku bliskost s „kućama s blagom“ na *Tiktoku*.

Prvi snimak koji sam pogledala bio je sićušna kućica u Trevers Sitiju u Mičigenu. Bila je veličine male mobilne kuće i bila je okružena đubretom. Stari sudoperi, zarđala baštenska kolica, burad od četrdeset litara prevrnut na bok, i opšti kaos odbačenih predmeta. Par koji ju je kupio bili su nasmejani, živahni ljudi u radnim čizmama, s čekićima u rukama. Snimci su prikazivali kako čiste svoju kućicu dvostrukom brzinom, s neprekidnim osmehom na licu. Dok sam gledala, zapuštena kuća je izranjala iz tame, pretvarajući se u veselu žutu kućicu boje maslačka, sa svetlim belim enterijerom i pogledom kroz prednje prozore na sveže nadubrene leje.

A ključni deo?

Platili su 37.000 dolara za tu kuću punu đubreta. A prodali su žuti san za više od 200.000.

Mislim, stvarno...

Trideset sedam hiljada dolara za *kuću*.

„Kuće s blagom“ bile su razbacane po najudaljenijim delovima zemlje, na mestima koja nisu bila specijalizovana za vile i vezove za jahte: Fort Fleg, Alabama; Kvilti, Džordžija; Nejlsvort, Ohajo. Bilo ih je i u Minesoti, Južnoj Dakoti, Indijani i Nju Meksiku, u mestima za koja nikad ranije nisam ni čula. Hešteg „kućesblagom“ vodio me je do ljudi koji su se borili s buđi, vlagom, oposumima i rakunima, slanom vlagom, otrovnim bršljanom i otrovnim hrastom, sa azbestom i emocionalnim preopterećenjem. Međutim... Svako od njih je imao *kuću*. Dom. Za budžet koji je delovao smešno. Budžet poput *moga*.

Da su te kuće bile na poželjnijim mestima, prodavale bi se za ozbiljan novac, čak i kao ruševine. Ali bile su u zabačenim delovima zemlje gde malo ko želi da živi, a još manje njih je spremno da preuzme posao raščišćavanja. Pratila sam jednu ženu koja se potpisivala kao Spretnamama24 – bila je samohrana majka troje dece koja je kupila kuću s blagom u državi Vašington za 62.000 dolara. Bila je to seoska kuća kao iz slikovnice, samo pohabana, s ispucalim prozorskim ramovima, nakrivljenim dimnjakom i farbom toliko izbledelom i oljuštenom da se nije moglo razaznati koje je boje nekad bila. Dvorište je bilo pustoš, sa prastarim četinarskim drvetom hemlok koje se uzdizalo iza kuće. Srce mi se steglo kad sam videla tu kuću, zgrčenu pod hemlokom kao beskućni stari pas.

Ali kako su se snimci smenjivali, videla sam Spretnumu24 i njenu decu kako istovaruju tamnu, novu zemlju iz kamiona da prekriju prašnjavo dvorište. Premazali su kuću svežim belim krečom, a ulazna vrata obojili u crveno kao trešnja. Dok se kuća polako menjala, na nakrivljenom gornjem stepeniku pojavila se svetiljka od bundeve u jesen, božićne lampice zasvetlele su u hemloku zimi, a do leta su se oko njegovog

podnožja pojavile male eksplozije cveća. Seoska kuća je i dalje bila stara, ali bila je voljena. U njoj se živelo.

Nije me sramota da priznam da sam te snimke gledala bar desetak puta posle posla i još desetak puta kasnije u krevetu, sa slušalicama, da glas Spretnemame²⁴ ne probudi Flo. Naš stan je bio toliko mali da si mogao da čuješ sve što druga osoba radi, gde god da si u stanu; iz kuhinjskog ćoška čula sam Floinu četkicu za zube, iz spavaće sobe čula sam zujanje frižidera, iz tuša sam čula škripu opruga na krevetu kad Flo sedne da obuče cipele ujutru. A naši kreveti za jednu osobu gotovo da su se dodirivali. To je, kao što možete da zamislite, silno unapredilo moj ljubavni život.

Često sam se osećala zarobljeno, naročito noću, pokušavajući da se krećem po stanu a da ne probudim dete, i taj osećaj se samo pojačavao kako je ona rasla. Približavao se njen dvanaesti rođendan. Dvanaest godina ovog života, ovakvog šunjanja. Proletelo je, a opet se vuklo. Ja sam imala dvanaest godina kad sam otišla u starateljsku porodicu kod gospodina i gospođe Braknel. Oni su bili đakoni u nekoj crkvi i njihova kuća bila je veoma čista. Sama pomisao da bi Flo mogli da spakuju i odvedu da živi s nepoznatim ljudima ispunjavala me je snažnim, vrelim bolom. Dok sam gledala snimke kuća s blagom do duboko u noć, ispružila sam ruku i dotakla je dok spava. Pre bih umrla nego što bih dozvolila da je neko odvede od mene, onako kako su mene odveli od Tine kad sam bila mala.

Flo je tiho hrkala, ispuštajući zvuke kao kućence. Odbacila je pokrivač, jer je bio vreo jun i nismo imale klimu. Čula sam pijane studente kako se vraćaju iz barova, glasno utišavaju jedni druge i kikoću se u hodniku. Osećala sam se kao da imam milion godina dok sam ih slušala. Jesam li ikad bila tako slobodna? I hoću li i dalje živeti u ovom stanu kad Flo bude njihovih godina?

Dok sam ležala u mraku, osetila sam kako se nešto u meni odvaja, puca. Dođavola, imam samo trideset dve godine; nisam

mnogo starija od tih studenata u hodniku. Trebalo bi da naručujem koktel u nekom elegantnom baru, da pokušavam da uhvatim pogled koketnog barmena, da se smejem s prijateljima. Trebalo bi da tražim odsjaje mogućnosti u svakom novom danu. Trebalo bi da... Da radim bilo šta osim ovoga.

Dok sam ležala gledajući ljude kako raščišćavaju krš iz oronulih kuća, obuzela me je jedna divlja ideja.

Mogla bih to da radim.

Mogla bih da odem odavde. Mogla bih da kupim kuću. Da počnem iz početka.

Mogla bih da izgradim život kakav želim, umesto da živim onaj koji sam nasledila. U zavisnosti od stanja kuće i grada u kojem se nalazi, cene ovih kuća kretale su se od 30.000 do 100.000 dolara. Za celu kuću. Rupa od stana s jednom spavaćom u mojoj zgradi nedavno je prodana za 160.000, a ima jedva pedesetak kvadrata. Kuće s blagom imale su više spavaćih soba, bašte, a ponekad čak i pogled na planine, ili reke, ili, čarobno, na okean. Naravno, bile su ruševine, ali ja sam bila mlada i snažna. Ako su drugi mogli da ih obnove, zašto ne bih mogla i ja?

„Šta je to?“, pitala je Florens sutradan ujutru za doručkom, povlaćeci moj telefon nadole da vidi ekran.

„To je kuća s blagom.“

„Kakva kuća?“ Podigla se, i videla sam da misli na pirate. Pustila sam joj *Gunise* kad smo poslednji put imale naše filmsko veče.

„Ne ta vrsta blaga“, rekla sam joj, da predupredim razgovor o zlatnicima. „To su samo kuće pune đubreta koje ljudi prodaju.“

„Prodaju kuće ili đubre?“ Nagnula se nad moj telefon, a kraj njene pletenice uvijao se po kuhinjskoj klupi. Prevukla je prstom po ekranu za sledeći snimak.

„I jedno i drugo. Kupiš kuću, ali dobiješ i sve to đubre.“

„Oh. Kul.“ Podigla je pogled ka meni, široko se osmehujući.

Flo ima krupne oči spuštenih kapaka, i okrugle obraze, i naviku da žvaće krajeve svojih pletenica dok ne postanu nalik

mokrim slikarskim četkicama. Nasledila je očeva tanka, pokretna usta i njegovu prirodnu okretnost, ali dobila je moju tamniju kosu i ten i sklonost ka knjigama. Obe smo visoke, s pomalo preširokom bradom, i pošto smo obe mrzele šišanje, obično smo imale dugu, neobuzdanu kosu s previše rascvetalih krajeva.

„Vidi, ova ima bazen.“ Uperila je kašičicu ka ekranu.

„Ne verujem da je to bazen. Mislim da je to jama.“

„Otkud jama u dvorištu?“

Slušala sam dovoljno podkasta sa istinitim pričama o zločinima da isuviše dobro znam odgovor na to pitanje. Prevukla sam na sledeći video.

„Kako to da si zamenila video-klipove s Harijem Stajlsom* snimcima kuća punih đubreta?“ Flo je okrenula kutiju žitarica i tresla je dok nije nasula brdo pahuljica u činiju.

„Pazi šta pričaš. Hari je nezamenljiv.“ Uzela sam joj kutiju.

„Vandu mama pušta da jede epl džeks** preko letnjeg raspusta.“

„Blago njoj.“

„I pop-tarts.“***

„Pop-tarts su desert, a ne doručak.“ Dodala sam joj mleko.

„Prodaju se u odeljku za doručak.“

Ignorisa sam to.

„Zar ti nije depresivno što moram da jedem čirios**** umesto epl džeksa dok me mama *fabuje*?“

Ponekad se činilo kao da živim s malom tužiteljkom. „Ne ignorišem te zbog telefona, tražim kuću.“ Flo mi je s uživanjem objasnila izraz *fabovanje*, jer je volela da me opominje da je zanemarujem zbog telefona.

* Poznati britanski pevač, tekstopisac i glumac. (Prim. prev.)

** Žitarice sa ukusom jabuke i cimeta. (Prim. prev.)

*** Pogačice sa slatkim punjenjem. (Prim. prev.)

**** Ovsene pahuljice od celog zrna, blago slatke i blagog, neutralnog ukusa. (Prim. prev.)

Flo se trgla i mleko se prosulo po pultu. „Šta time hoćeš da kažeš?“

„O bože, obriši to“, preklinjala sam, tražeći krpu. „Vidiš da curi na sve strane.“

„Hoćeš da kažeš da ćemo dobiti kuću s *bazenom*?“ Oči su joj se raširile.

„Ne.“ Blago sam je sklonila s puta i izbrisala mleko pre nego što se slilo preko ivice. „Vidi koliko si mleka prosula. I nije bio bazen, bila je *jama*.“

„Protobazen!“

Protobazen. Kakvo je ovo dete? „Gde si naučila reč *proto*?“

Slegla je ramenima. „Iz knjige?“ Povukla je stolicu nazad ka sada vlažnom pultu. „Pričaj mi o toj kući. Bolje da je blizu, jer ne menjam školu.“

O tome nisam ni razmišljala. Moja noćna sanjarenja počela su da pucaju na dnevnom svetlu. Trudila sam se da Floin život bude stabilan i predvidljiv. Nije bilo lako ostati u istoj školskoj zoni dok su stanarine rasle. Već smo se dva puta selile u Floinom kratkom životu, oba puta prelazeći u lošije stanove samo da bismo ostale u Saut Skvirel Hilu. Znala sam da to više ne mogu da izdržim. Novo povećanje stanarine značilo je da bismo sledeći put morale da se preselimo u garsonjeru. Sama pomisao na to slamala je srce. Flo će uskoro biti tinejdžerka, a nijedna tinejdžerka ne želi da i dalje deli sobu s mamom.

A ni mame ne žele da dele sobu sa svojim tinejdžerkama...

„Ne mogu da priuštim ništa blizu“, priznala sam joj. „A i svakako ćeš uskoro morati da pređeš u srednju školu...“

„Mama. Imam *jedanaest* godina. Tek sam u starijim razredima osnovne.“

„Skoro dvanaest.“ Čula sam u sebi onu fantomsku čežnju violončela gospođe Braknel. „Srednja nije daleko.“

Prevrnula je očima. „To je čitavu *večnost* daleko.“

Ali nije bilo. Te kratke godine proleteće kao i sve ostale. Moje dvadesete su odletele, zajedno s Floinim detinjstvom, i

počela sam da shvatam da niko neće doći da me spase. Za deset godina možda ću i dalje sedeti u ovoj skućenoj kuhinjici, ili u još manjoj, ako nešto ne preduzmem.

„Sledeća selidba mora da bude naša dugoročna selidba“, kazala sam svom detetu, i osetila kako se u meni učvršćuje odluka. Ona noćna Zoi bila je u pravu. Imamo priliku da živimo bolje od ovoga. „Otići ćemo negde gde su škole dobre.“

Flo me je pogledala ispod oka. „Volim svoju školu.“

„Zavolećeš i sledeću.“ Nadala sam se da to nije laž. Gurnula sam joj telefon pod nos. „Hoćeš da mi pomogneš da izabere-mo kuću?“

„O bože. Ozbiljna si?“

Klimnula sam glavom, mašući telefonom. „Šta misliš o ovoj?“

„Užasna je.“

„Nisi ni pogledala.“

„Gde je?“

Proverila sam. „Severna Dakota.“

„Apsolutno ne.“

„Šta tačno imaš protiv Severne Dakote?“, upitala sam, iskreno zbunjena.

„Neću da živim nigde gde ne mogu da se odluče za ime.“

Flo je prekrstila ruke preko grudi.

„Severna Dakota jeste ime.“

„Nije. To je varanje Južne Dakote.“

„Dobro, nema Dakotâ.“

„Nađi nešto ovde u Skvirel Hilu“, naredila je Flo, naginjući se da pogleda ekran.

Osmehnula sam se. „Ovde ne možemo da priuštimo ni poštansko sanduče, a kamoli kuću.“

Flo je nekako već pojela svoje brdo čiriosa. Podigla je činiju i iskapila ostatak mleka.

„Nemoj to da radiš.“

„Ako ti možeš da mi uništiš život selidbom u kuću punu đubreta, mogu i ja da pijem iz činije.“

„Važi.“ Zgrabila sam praznu činiju. „Drago mi je da smo se složile oko selidbe.“

„Hej!“ Tek tada je shvatila šta se desilo.

„Nema povlačenja.“ Nasmešila sam joj se. „Ali bar možeš da piješ iz činije do kraja života.“

*

Bilo je kao virus. Zarazila sam se kućama s blagom. Držala sam telefon na stolu i listala oglase između poziva na poslu. A onda, pomalo grozničava i nervozna, otišla sam na internet da proverim opcije za kredit. Ne bi mi trebalo *mnogo* novca... Ali bio bi mi potreban posao da ga otplaćujem, a ako se preselim, morala bih da nađem novi. Ali valjda svuda postoji medicinski centar?

Imala sam i malu ušteđevinu, sklonjenu iz navike za slučaj da Tini zatreba kaucija ili pomoć kad izađe iz zatvora. Što se neće desiti uskoro, pošto je optužena za prevoz droge preko državnih granica godinu dana pre nego što se Flo rodila, i sada je bila u saveznom zatvoru Hejzelton u Zapadnoj Virdžiniji, gde će ostati u doglednoj budućnosti. Ali ja sam automatski uplaćivala na račun „za Tinu“. I kamata se gomilala deset godina. Imala sam dovoljno za depozit za kuću s blagom – pogotovo s obzirom na njihove cene – a znala sam da bi mi Suni i Vejn pozajmili preostalu sumu. Uvek su govorili da bi rado pomogli bilo kome od nas, ako nam zatreba. Na samu pomisao da dirnem novac „za Tinu“ u trenutku me je preplavio talas panike. Šta će Tina kad izađe? Kako će se snaći? Podigli su glavu svi stari dečji strahovi. Glad, beskućništvo, Tinin pad u očajanje i njen neizbežni povratak drogama. Tini je taj novac bio potreban. *Meni* je bio potreban zato što mi je bilo potrebno da ona bude dobro.

Ali možda je potreban i Flo i meni. I možda nam je potreban sada.

Na pauzi za ručak pobegla sam iz medicinskog centra i otišla u park da budem sama. Nisam smatrala da mogu da se

nosim sa zardalim kolima i buđi, ali s neredom sam mogla. Bila sam otvorena za odlazak iz Pitsburga, ali nisam želela da budem predaleko. I stopocentno mi je trebala dobra školska zona za Florens.

Proguglala sam države s najboljim javnim školama. Nisam bila sigurna da li je ono lepršanje u stomaku uzbuđenje ili strah. Možda i jedno i drugo.

*

„Neću da živim nigde gde je vruće“, objavila je Flo kad sam stigla kući. Suni je čuvala Flo, i očigledno ju je Flo već bila obavestila o mojoj potrazi za kućom. Imala sam pažljivo organizovan raspored čuvanja tokom letnjeg raspusta – bio je zalepljen na frižideru i obojen različitim bojama. Flo je ponedeljkom išla kod svoje drugarice Vande, sredom i četvrtkom kod svoje drugarice Kendi, utorkom ju je čuvala komšinica gospođa Selvaratnam, a petkom Suni – ponekad u njihovoj kući u Bredford Vudsu, ponekad kod nas.

To je bilo još nešto što bih izgubila kad bih se preselila. Čuvanje deteta.

Moj um se klatio između žestokih naleta uzbuđenja i hladnih udaraca realnosti.

„O čemu se radi s tom kućom s blagom?“, pitala je Suni blago. „I šta tačno znači 'kuća s blagom'?“

„Već sam joj objasnila. Ona samo hoće da joj *ti* objasniš“, požalila se Flo. „Ali obe smo se složile da ne možeš da kupiš kuću negde gde je pretoplo.“

„Ne posle ovog stana“, rekla je Suni, i dalje blago, iako me je procenjivala pogledom. „Ovde je kao u sauni.“ Uzela je od mene torbu i spustila je kraj vrata. „Sedi. Izgledaš umorno.“

Dok sam živela kod Overbekovih, Suni je bila puna ljubavi, mada i pomalo distancirana. Ali nedavno smo izgubili moju starateljsku sestru Betani zbog predoziranja, a sad je njihova ćerka

Alison prolazila kroz zastrašujući razvod od prikrivenog ološa koji ju je pratio i zastrašivao pošto ga je ostavila. To je potreslo Suni. Delovala je manje grubo, nežnije – prema svima nama.

„Da li ti je Flo pokazala neku od tih kuća?“, pitala sam, pripremajući se za njen odgovor.

„Pokazala mi je.“ Suni je sela pored mene na kauč. „Vidim i zašto odgovaraju tvojoj platežnoj moći.“

Čak i sa otvorenim prozorima i uključenim ventilatorom, stan je bio kao zagušljiva ćelija. Kroz prozore je dopiralo umorno dahtanje grada po vrućini.

„Idem samo ako moje drugarice budu mogle da dolaze da prespavaju kad god hoće“, objavila je Flo. „I ako mogu da imam svoju sobu. I psa“, dodala je.

„Možeš li da veruješ u ove cene?“, pitala sam Suni, ignorišući Floine zahteve.

Sunine tamne oči su se ironično zacaklile. „Da.“ Stisnula je usne. „Jesi li videla šta je unutra?“

Upola sam zastenjala, a upola se nasmejala. „Luda sam, zar ne?“

Slegla je ramenima. Zatim je pogledala u Flo. „Flo, bubice, idi istuširaj se hladnom vodom i obuci pidžamu dok mama i ja razgovaramo.“

„Pokušavate da me se otarasite?“

„Da“, rekle smo obe uglas.

„Dobro, ali samo da znate, čuću vas iz tuša.“

Čule smo kako su se vrata kupatila zalupila.

„Izgleda da su jedanaest godina novih trinaest“, rekla je Suni, potapšavši me po ruci.

„Jesu li sve takve, ili samo moja?“

„Tvoja je samo malo pametnija od većine.“

Spustila sam se na kauč i zavalila. Suni je pružila ruku i sklonila mi šiške sa čela.

„Znam da je ludo“, rekla sam, „ali mogla bih da kupim *kuću*.“ Pogledala sam oko sebe. „Osim vaše kuće i par kratkih boravaka u starateljstvu, živela sam u ovakvim rupama celog života.“

„Znam“, odvrtila je Suni tiho.

„Umorna sam od toga.“

Klimnula je glavom i utočila u kauč pored mene.

Ugrizla sam se za usnu. „Imam dovoljno za depozit.“

„Ah.“ U taj jedan slog stala je čitava rečenica.

„Pitala sam se...“

„O zajmu?“, završila je umesto mene, pogledavši me iskosa.

„Da.“ Pomno sam joj posmatrala lice. „Mislim... Samo ako...“

„Naravno“, prekinula je moje brbljanje. „Znaš da hoćemo.“

Pružila je ruku, uhvatila moju i stisnula je.

„Vejn će misliti da je ludo“, kazala sam nervozno.

Nasmejala se. „Vejn je čovek koji je živio u dve kuće celog života: u majčinoj, pa u našoj.“ Ponovo mi je stisnula ruku. Bilo je utešno, ali je istovremeno i budilo u meni želju da zaplačem.

„Znaš šta je ludo?“, rekla je. „To što jedna vredna žena ne može da priušti sebi nešto bolje od ovoga.“ Onda mi je uputila ohrabrujući osmeh. „Hoćeš li da mi pokažeš kuće koje razmatraš?“

„Nemam još konkretne. Samo sam listala. I znaš... Razmišljala...“

„I želela i nadala se?“

„Da.“ Uzvratila sam joj stisak. Jako. „Plaši me da se ništa nikad neće promeniti ako nešto ne uradim sada“, rekla sam tihim glasom.

Suni se nasmejala. „O, Zoi, jedino na šta možeš da računaš u životu jeste promena.“

„Mislim nabolje. Plaši me da se ništa neće promeniti *nabolje*.“

„Pa... Došla si kod nas, zar ne? To je bila promena nabolje. Možda će i ovo biti.“

Da. Poslali su me njima, i zaista se situacija popravila u mnogo čemu. Ali deo mene je to mrzeo. Deo mene i dalje to mrzi. Deo mene je zaglavljen u detinjstvu, čeka da se Tina vrati kući.

„Stvarno ne misliš da je ovo ludo?“ Bilo mi je važno šta ona misli. Suni i Vejn su mi bili nešto najbliže porodici, osim Flo.

„Zavisi koju kuću izabereš.“

*

Vejn je doneo picu i pridružio nam se na večeri u stanu. Listali smo kuće s blagom i pravili listu u tri kolone: želje, obavezno i nikako. Flo je objasnila svoj stav o Dakotama.

„Pretpostavljam da to znači da otpada i Zapadna Virdžinija“, rekao je Vejn, otkopčavajući gornje dugme na farmerkama da bi mogao da pojede još jedno parče pice.

„O, to me podsetil!“, šapnula mi je Suni, posežući za torbom. Izvukla je kovertu i tutnula mi je u ruke ispod stola. Pečat: Zapadna Virdžinija. Pošiljalac: savezni zatvor Hejzelton.

„Otpadaju i Severna i Južna Karolina“, dodao je Vejn. „Ali kakav ti je stav o Nju Meksiku?“

Gurnula sam Tinino neotvoreno pismo u knjigu koju sam ostavila na pultu. Flo još nije znala za svoju baku. Kasnije, dok bude prala zube, čušnuću pismo u fioku s donjim vešom, gde će se pridružiti ostalima dok ne budem imala vremena da ga pročitam na miru.

„Je l' u Nju Meksiku vruće?“ Flo je nacherila glavu.

„Tako sam čuo“, rekao joj je Vejn.

„Onda automatski ne. Čak i pre nego što počnemo da brienemo o imenu.“

„Ponestaje ti država.“

„Nije tačno.“ Flo je donela svoj atlas i otvorila ga na dvostrukoj stranici sa mapom zemlje. „Ima ih još mnogo.“

Naginjali su se nad mapu, a mene je preplavio talas nežnosti prema njima.

„O bože dragi“, ciknula je Suni, „je l' to bila bubašvaba ili pacov?“ Podigla je noge s poda, zureći užasnuto u razmak između frižidera i zida.

„Bubašvaba“, rekla je Flo, ne podižući pogled s mape.

„Možda.“ Ispružila sam vrat. „Imamo i našeg miša stanara.“

„Ne, Angus Makmaus živi u našoj spavaćoj sobi“, rekla je Flo odsutno, „ne u kuhinji.“

„Ipak mora da izlazi da jede.“ Pogledala sam kuhinju. Mrzim miševe.

„Pas bi terao miševe“, rekla mi je Flo vedro.

„Možda bi kuća s blagom *ipak* bila korak naviše...“ Suni je odlučno držala noge podignute. „Iako verovatno i one sve imaju miševe.“

„Trik je da izabereš kuću čija je konstrukcija zdrava“, savetovao je Vejn, brišući masnoću od pice papirnim ubrusom. „Miševi se mogu rešiti.“

„Sa psom“, dodala je Flo.

Vejn ju je dobronamerno ignorisao. „Kozmetička šteta je u redu, ali treba ti strukturalni integritet.“

„Kako to da uradim? Da budem sigurna da je zdrava.“ Zapljusnuo me je talas panike. O bože. Šta ako kupim kuću s blagom i sruši nam se na glavu dok spavamo? Neke od tih kuća izgledale su kao smrtonosne zamke.

„Angažuješ nekog za procenu“, rekao je Vejn mirno. Zaista je prihvatao ovo ludilo bez nerviranja.

„Hoću godišnja doba“, odlučila je Flo glasno, i dalje proučavajući mapu. „Neću da živim negde bez snežnih dana.“

„Pošteno.“ Vejn je klimnuo glavom. „I ja volim dobar snežni dan.“

„Možemo li da živimo blizu plaže?“

„Sneg i plaža?“ Vejn je delovao sumnjičavo.

„Naravno, kao u pesmi Tejlora Svift.“ Počela je da je pevuši.

„Šta je na *tvoj*oj listi obaveznih stvari?“, pitala je Suni mene, ubacivši se u razgovor.

„Dobre škole, bašta i sada strukturalni integritet.“

„I godišnja doba i plaža“, podsetio me je Vejn.

Dodala sam ih na listu. „Ovo možda postaje ambiciozno.“

„Moraćeš da uzmeš kuću s dodatnim đubretom da bi to priuštila.“

Do trenutka kad smo pojeli picu, imali smo utvrđenu listu obaveznih stavki i nekoliko apsolutnih „ne“. Uključujući i